

Sylaby na rigoróznú skúšku v študijnom programe Ošetrovatel'stvo

Študijné predmety širšieho základu:

- Teória v ošetrovatel'stve
- Výskum v ošetrovatel'stve
- Manažment v ošetrovatel'stve
- Psychológia a etika v ošetrovatel'stve
- Kritické myslenie
- Verejné zdravotníctvo
- Ošetrovatel'ský proces
- Modely v ošetrovatel'stve

Sylaby na rigoróznú skúšku v predmete: TEÓRIA V OŠETROVATELSTVE

1. Ošetrovatel'stvo ako veda, kognitívna štruktúra ošetrovatel'stva ako vedy. Paradigma ako fundamentálny stupeň kognitívnej štruktúry ošetrovatel'stva.
2. Podstata konceptuálnych modelov, vzťahy a rozdiely medzi konceptuálnym modelom a metaparadigmou. Argumenty pre a proti implementácii konceptuálnych modelov v súčasnej ošetrovatel'skej praxi na Slovensku.
3. Klasifikačné systémy v ošetrovatel'stve. NIC, NOC, NANDA. Kontext NANDA diagnostiky a funkčných vzorcov zdravia. Gordonovej funkčné vzorce zdravia - východiská, charakteristika základných pojmov, štruktúra, význam a využitie.
4. Humanizmus v ošetrovatel'stve. Základné znaky humanistického a holistického prístupu. Vybraný konceptuálny model Margarety Jean Watson.
5. Environmentálna teória ošetrovatel'stva. Reflexia historických a filozofických východísk v práci Florence Nightingale.
6. Multikultúrne ošetrovatel'stvo. Špecifiká poskytovania zdravotnej starostlivosti vybraným kultúram a cudzincom na území SR. Konceptuálny model Madeleine Leininger.
7. Vymedzenie jedinečnosti ošetrovatel'stva a hierarchický model usporiadania ľudských potrieb. Komplementárno-suplementárny model Virginie Henderson.
8. Ošetrovatel'stvo založené na dôkazoch. Vymedzenie základných pojmov. Proces ošetrovatel'skej praxe založenej na dôkazoch.
9. Kompetencie sestier v súlade s aktuálne platnou legislatívou. Činnosť a poslanie Komory sestier a pôrodných asistentiek. Legislatívne normy upravujúce inštitút registrácie sestier, podmienky a postup pri zápise do registra, zmeny inštitútu registrácie,

- možnosť pozastavenia, resp. zrušenia registrácie. Postup pri vydávaní licencie. Postavenie a úlohy profesijnej organizácie sestier pri registrácii a licencií.
10. Kritické myslenie a jeho implementácia v jednotlivých krokoch ošetrovateľského procesu. Sebareflexia, sebakoncepcia, seba-percepcia.
 11. Etika v ošetrovateľstve. Morálne hodnoty a dôstojnosť. Základné a morálne princípy bioetiky. Etický kódex sestry. Problematika informovanosti pacientov z pohľadu sestry, všeobecné zásady informovanosti.
 12. Mentorstvo a vzdelávací proces na klinických pracoviskách. Metódy hodnotenia študentov v klinickom prostredí. Supervízia v ošetrovateľskej praxi.
 13. Paliatívna a hospicová starostlivosť. Psychosociálna problematika nevyliciteľne chorých a umierajúcich detí a dospelých.
 14. Zdravotná gramotnosť a selfmonitoring u pacientov s chronickým ochorením Vplyv výchovy a vzdelávania na zdravie, zdravotno-výchovné pôsobenie, ciele zdravotnej výchovy a zmeny postojov k vlastnému zdraviu.
 15. Stres v profesionálnej skupine, copingové stratégie, význam tímovej práce, zvládanie stresu sestier. Syndróm vyhorenia a psychohygiena v práci sestry.

ZOZNAM ODPORÚČANEJ LITERATÚRY

- BARANCOVÁ , H. a kol. *Medicínske právo*. Bratislava: Veda, vydavateľstvo SAV. Trnava: Typi Universitatis Tyrnaviensis, vydavateľstvo TU , Trnava. 2008. 425 s. ISBN 80-2241- 0076.
- BILASOVÁ, V. a kol. *Etika a medicína*. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity, 2008. 180 s. ISBN 978-80-8068-809-7.
- BURKHARDT, M. A. , NATHANIE, A. K. *Ethics & issues in contemporary nursing: nursing ethics for the 21st century*. St. Louis, Missouri: Elsevier, [2020]. ISBN 978-0-323-69733-0.
- ČAP, J. 2017. *Filozofia v ošetrovateľstve*. Martin: Osveta, 2017. 68s. ISBN 978-8080-634-582.
- DERŇAROVÁ, L., MIKEL, L. 2018. *Kritické myslenie v práci sestry*. Prešov: Prešovská univerzita, FZO, 2018. 276 s. ISBN 978-80-555-2052-0.
- FARKAŠOVÁ a kol. 2009. *Ošetrovateľstvo – teória*. Martin: Osveta, 2009. 216s. ISBN 978-80-8063-18-26.
- HANZLÍKOVÁ, A. 2011. *Profesionálne ošetrovateľstvo a jeho regulácia*. Martin: Osveta, 2011. 156 s. ISBN 978-80-8063-36-08.
- JAROŠOVÁ, D. 2013. *Ošetrovateľské teórie a modely*. Ostrava: Ostravská univerzita, 2013.75 s. ISBN 978-80-7464-21-43.
- JAROŠOVÁ, D. ZELENÍKOVÁ, R. *Ošetrovateľství založené na důkazech*. 1. vydání. Praha: Grada, 2014. 136 stran. Sestra. ISBN 978-80-247-5345-4.
- MASTILIAKOVÁ, D. 2007. *Holistické přístupy v péči o zdraví*. Brno: Národní centrum ošetrovateľství a nelékařských zdravotnických oborů, 2007. 164 s. ISBN 978-80-7013-457-3.
- MLČÁK, Zdeněk. *Psychologie zdraví a nemoci*. Dotisk 1. vyd. Ostrava: Ostravská univerzita, 2007. ISBN 80-7368-035-1.

- MUNZAROVÁ, M. *Lékařský výzkum a etika*. Praha: Grada Publishing, a.s.. 2005.120 s. ISBN 80-247-0924-4.
- NEMČEKOVÁ, M. *Etika v ošetrovatel'stve*. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity.2008. 142 s. ISBN 978-80-8068-812-7.
- ONDŘIOVÁ, I. a kol. *Etické reflexie zdravotníckej praxe* Vydavateľstvo Prešovskej univerzity, 2021, 259 s. ISBN 978-80-555-2416-0.
- ONDŘIOVÁ, I. a kol. *Vybrané kapitoly z ošetrovatel'skej etiky* . Vydavateľstvo Prešovskej univerzity, 2014,141 s. 978-80-555-1176-4
- ONDŘIOVÁ, I. a kol. *Vybrané kapitoly zo zdravotníckej etiky*. Vydavateľstvo Prešovskej univerzity, 2015,141 s. 978-80-555-1176-4
- ONDŘIOVÁ, I., CINOVÁ, J. *Psychosociálne aspekty zdravotníckej praxe*. Prešov: Vydavateľstvo Prešovskej univerzity, 2020, 159 s. ISBN 978-80-555-2416-0.
- STELLE, R. B., MONROE, H. *Christian ethics and nursing practice*. Eugene, Oregon: Cascade Books, 2020. ISBN 978-1-5326-6504-2.
- ŠIMEK, Jiří. *Lékařská etika*. Praha: Grada Publishing, 2015, 224 s. ISBN 978-80-247-5306-5.
- ŠOLTÉS, L., PULLMANN, R. a kol. *Vybrané kapitoly z medicínskej etiky*. Martin: Osveta, 2008. 256 s. ISBN 80-8063-287-8.
- TKÁČOVÁ, L. 2022. *Filozofia v ošetrovatel'stve a vybrané humanistické modely*. Prešov: Prešovská univerzita, FZO, 2022. 86 s. ISBN 978-80-555-2976-9.
- VAŠINA, B. *Základy psychologie zdraví*. Ostrava: Ostravská univerzita, 2009. ISBN 978-80-7368-757-1.
- VÖRÖŠOVÁ, G. a kol. 2007. *Klasifikačné systémy a štandardizácia terminológie v ošetrovatel'stve*. Martin: Osveta, 2007. 112 s. ISBN 978-80-8063-242-7.
- ZACHAROVÁ, E., HERMANOVÁ.M., ŠRÁMKOVÁ, J. *Zdravotnícká psychologie: teorie a praktická cvičení*. Praha: Grada Publishing, 2007. Sestra. ISBN 978-80-247-2068-5.
- ZACHAROVÁ, E., ŠIMÍČKOVÁ-ČÍŽKOVÁ,J.,LITTVÁ, V. *Aplikovaná psychologie ve zdravotnícké praxi: vybrané kapitoly*. Ostrava: Ostravská univerzita, 2010. ISBN 978-80-7368-703-8.
- ŽIAKOVÁ, K. a kol. 2007. *Ošetrovatel'ské konceptuálne modely*. Martin: Osveta, 2007. 189s. ISBN 80-8063-24-72.

Sylaby na rigoróznú skúšku v predmete: MANAŽMENT V OŠETROVATEĽSTVE

1. Manažment v ošetrovateľstve. Úrovne riadenia v ošetrovateľstve. Manažérske funkcie – plánovanie, organizovanie, vedenie, personálne zabezpečovanie a kontrola.
2. Manažment ambulantnej a nemocničnej zdravotnej starostlivosti. Typy ambulantných a ústavných zdravotníckych zariadení. Požiadavky na prevádzku zdravotníckych zariadení z hľadiska ochrany zdravia. Požiadavky na minimálne priestorové, materiálne technické a personálne vybavenie pracovísk v zdravotníckom zariadení. Prevádzkové poriadky. Rozsah ošetrovateľskej praxe sestry, sestry špecialistiky a sestry s pokročilou praxou. Požiadavky na interný systém hodnotenia bezpečnosti pacienta, vedenie ošetrovateľskej dokumentácie.
3. Predpoklady a kompetencie manažéra v ošetrovateľstve (kvalifikačné, osobnostné, odborné a sociálne). Informačná, interpersonálna a rozhodovacia rola manažéra v ošetrovateľstve.
4. Riadenie ľudských zdrojov - úlohy a ciele, personálne plánovanie, výberové pohovory, adaptačný proces, hodnotenie, odmeňovanie, motivácia, stabilizácia, vzdelávanie, kariérny rast sestier, starostlivosť o pracovné podmienky zamestnancov. Zákonník práce.
5. Manažment zmien v ošetrovateľskej praxi. Faktory vyvolávajúce zmeny. Typy zmien, fázy zmeny, zvládnutie odporu k zmene. Príčiny neúspechu zmeny. Najvýznamnejšie zmeny v ošetrovateľstve po začiatku reformy zdravotníctva od roku 1989.
6. Manažment kvality v zdravotníctve, dimenzie kvality, spôsoby zabezpečovania kvality – štandardizácia, akreditácia, budovanie systému kvality v zmysle noriem ISO, spôsoby hodnotenia kvality, indikátory kvality.
7. Manažment rizík v zdravotníckej organizácii – definícia základných pojmov, manažér rizík, prevencia rizík, metodológia riadenia rizík.
8. Krízový manažment v zdravotníctve – úlohy a ciele krízového riadenia v zdravotníctve, orgány krízového riadenia, zdravotnícke zariadenie ako subjekt hospodárskej mobilizácie, reprofilizácia lôžok, mobilizačné rezervy v zdravotníctve, vyhlásenie núdzového stavu v zdravotníctve.
9. Marketing v zdravotníctve – jeho význam a prínos. Externý, interný a interaktívny marketing v zdravotníckom zariadení. Marketingový mix. Budovanie značky zdravotníckeho zariadenia, Public Relations aktivity (marketingová komunikácia, tlačová konferencia, tlačová správa, vzťahy s médiami, DOD, krízová komunikácia organizácie).
10. Konflikty-základ konfliktov, rozdelenie konfliktov. Konflikty v zdravotníckej praxi. Vyjednávacie, riešenie konfliktov, prístupy k riadeniu konfliktov. Mobbing, bossing na pracovisku, charakteristika, fázy, prejavy a ich dôsledky.
11. Etické aspekty manažmentu v zdravotníctve – etické teórie, etické zásady, bariéry v etickom rozhodovaní, etika moci, hodnotový systém osobnosti manažéra – etický kódex manažéra.

12. Manažment nežiaducich udalostí. Hlásenie nežiaducich udalostí v zmysle metodického pokynu UDZS 3/2014. Bezpečnosť pacienta – vymedzenie pojmu, príčiny ohrozenia bezpečnosti pacienta. Spôsoby zvyšovania bezpečnosti pacienta-digitalizácia v zdravotníctve, štandardizácia, check listy, hodnotiace škály, vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov.

ZOZNAM ODPORÚČANEJ LITERATÚRY

ELIAŠOVÁ, A., HADAŠOVÁ L., FEDURCOVÁ, I. 2017. *Vybrané kapitoly zo zdravotníckeho manažmentu*. 1.vydanie. Prešov: Vydavateľstvo Prešovskej univerzity. 164 s. ISBN 978-80-555-1823-7.

ELIAŠOVÁ, A.,HADAŠOVÁ, L., FEDURCOVÁ, I. *Teória a prax v manažmente*. Prešov : Vydavateľstvo Prešovskej univerzity. 2019. 240 s. ISBN 978-80-555-22165-7.

HULKOVÁ, V. Štandardizácia v ošetrovatelstve. Praha : Grada Publishing,2016. 232 s. ISBN 978-80-271-9082-9.

ONDRUŠ, P., ONDRUŠOVÁ, I. Manažment a financovanie v zdravotníctve. Turany: Tlačiareň P+M.2017. 325 s. ISBN 978-80-972535-9-2.

OZOROVSKÝ, V., VOJTEKOVÁ, I. a kol. *Zdravotnícky manažment a financovanie*. Bratislava: Wolters Kluwer s.r.o.2016. 344 s. ISBN 978-80-8168-522-4.

POKORNÁ, A. a kol. Management nežádoucích událostí ve zdravotnictví. Praha Grada Publishing. 2019. 248 s. ISBN 978-80-271-0720-9.

PLEVOVÁ I. a kol. 2012.*Management v ošetrovatelství*. 1.vydanie. Praha: Grada Publishing. 304 s. ISBN 978-80-247-3871-0.

SEKOVÁ, M. et al. 2013. *Manažment II: Ľudia v organizácii a organizačná kultúra*. 1. vyd. Bratislava: Iura Edition, 2013. 172 s. ISBN 978-80-8078-511-6.

Sylaby na rigoróznú skúšku v predmete: VÝSKUM V OŠETROVATEĽSTVE

1. Výskumný proces, fázy výskumného procesu. Význam výskumu v ošetrovatelstve.
2. Etické aspekty ošetrovateľského výskumu, etické zásady výskumu na ľudskom subjekte, legislatívne normy. Informovaný súhlas v ošetrovateľskom výskume.
3. Kvalitatívny výskum, charakteristika kvalitatívneho výskumu, typy kvalitatívneho výskumu.
4. Kvantitatívny výskum, charakteristika kvantitatívneho výskumu, formulácie výskumných problémov, stanovenie cieľov a výskumných hypotéz. Design výskumných štúdií v kvantitatívnom výskume.
5. Výber výskumného súboru v kvantitatívnom a kvalitatívnom výskume (pravdepodobnostné a nepravdepodobnostné výbery).
6. Metódy zberu údajov v kvantitatívnom výskume (dotazník, škálovanie, meranie, experiment). Výber výskumného nástroja.
7. Metódy zberu empirických metód v kvalitatívnom výskume (rozhovor, pozorovanie, analýza dokumentov).
8. Validita a reliabilita v kvantitatívnom výskume. Kritériá kvality kvalitatívnych štúdií.
9. Príprava výskumnej správy vedeckého článku a prezentácia výsledkov výskumu. Etické zásady publikovania. Odporúčané postupy pre spracovanie a popis jednotlivých typov výskumných štúdií.

ZOZNAM ODPORÚČANEJ LITERATÚRY

GURKOVÁ, E. *Praktický úvod do metodologie výzkumu v ošetrovatelství*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2019. ISBN 978-80-244-5627-0. DOI: 10.5507/fzv.19.24456270.

HENDL, J. 2005. *Kvalitativní výzkum: Základní metody a aplikace*. Praha: Portál, 2005.

JAROŠOVÁ, D. ZELENÍKOVÁ, R. *Ošetrovatelství založené na důkazech*. 1. vydání. Praha: Grada, 2014. 136 stran. Sestra. ISBN 978-80-247-5345-4.

MIOVSKÝ, M. 2006. *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Praha: Grada, 2006. ISBN 80-247-1362-4.

ŽIAKOVÁ K. et al. 2009. *Ošetrovatelstvo: Teória a vedecký výskum*. 2. vyd. Martin: Osveta. 2009. 319 s. ISBN 978-80-8063-304- 2.